

оптимізацію операційних процесів та управління ресурсами. Компанії, які зможуть успішно поєднати ці аспекти, матимуть найкращі шанси на успіх у цій динамічній та конкурентній галузі.

Список використаних джерел:

1. Андросова Т. В., Чернишова Л. О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю. Харків: ХДУХТ, 2019. 202 с.
2. Должанський І.З., Т.О. Загорна. Конкурентоспроможність підприємства: [навчальний посібник]. Київ: ЦНЛ, 2006. 384 с.
3. Єрмак А.В. Конкурентноздатність підприємства: сутність поняття (проблематика питання). Вісник економічної науки України. 2005. №1. С. 41- 44

УДК 338.1

Підоричева І.Ю.,

*доктор економічних наук, завідувач сектору
проблем інноваційно-інвестиційного розвитку промисловості,*

Ляшенко В.І.,

*доктор економічних наук, професор, завідувач відділу
проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва,
Інститут економіки промисловості НАН України*

**УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО БАЗИСУ
АДАПТАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИКИ У СФЕРІ
ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДО ВИМОГ
ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ**

Важливою умовою розвитку дієвої національної екосистеми інновацій є створення державою сприятливих умов для співпраці підприємців, науковців, інвесторів і міжнародних партнерів задля продукування інновацій, які є критично важливими у справі інноваційного відновлення та здійснення структурних трансформацій економіки України [1]. Це зумовлює потребу в якісній, надійній статистичній інформації, яка відповідає стандартам ЄС і дає змогу приймати виважені державні рішення.

У «переговорній рамці», яку розробила Європейська комісія для ведення переговорів про вступ України до ЄС [2], статистика віднесена до ключових – засадничих – глав щодо розширення ЄС поряд із такими як демократія, реформа державного управління,

судочинство та основні права, юстиція, свобода і безпека, державні закупівлі, фінансовий контроль. Саме ці глави зазвичай є основним предметом обговорень на міжурядових конференціях щодо умов і реформ, які країні-кандидату потрібно виконати для отримання повноправного членства в ЄС, Україна не є виключенням. У переговорній главі 18 «Статистика» від України очікується здійснення таких дій у поточному 2024 році [2, с. 83]: посилення інституційної незалежності та адміністративної спроможності Держстату України, а також координації між відповідними органами для покращення якості статистики; прийняття національної стратегії розвитку української статистики на 2024-2029 роки; збільшення виробництва та забезпечення передачі високоякісних і своєчасних даних до Євростату.

Незважаючи на те, що Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України звітує про значний прогрес виконання Україною зобов'язань у сфері статистики, передбачених Угодою про асоціацію [3], зіставлення державної статистики у сфері інновацій з інформаційно-статистичною базою ЄС свідчить про їх неузгодженість та наявні структурні відмінності у зборі та висвітленні відповідної статистичної інформації. У профільному статистичному збірнику Держстату за 2020 р. зазначається, що при підготовці статистичних даних про наукову та інноваційну діяльність організацій (підприємств) Держстат керувався Регламентом (ЄС) № 995/2012 щодо виробництва та розвитку статистики науки й технологій. Слід зазначити, що цей регламент втратив чинність 31.12.2020 р. на підставі Регламенту (ЄС) № 2020/1197. Однак простежити ступінь врахування Держстатом змінених вимог чинного регламенту немає можливості через призупинення публікації нової статистичної інформації у сфері науки, технологій та інновацій у період дії воєнного стану.

Уявлення про відповідність державної статистики у сфері інновацій передовій практиці ЄС можна отримати з Європейського інноваційного табло (European Innovation Scoreboard, EIS) – інструменту оцінки стану та надання порівняльної характеристики національних екосистем інновацій країн-членів ЄС та інших, у тому числі асоційованих з ЄС, країн. Україна представлена в EIS, починаючи з 2016 р. і до цього часу. Однак неодноразово

Європейська комісія наголошувала на обмеженості даних з України. Так, серед 32 індикаторів EIS 2023 по Україні дані наявні для 21 з них. Європейська комісія відзначає, що країна все ще включена до EIS з історичних причин, але якщо ситуація не зміниться, її буде виключено з майбутніх звітів [4, с. 76]. Слід зазначити, що подібний прецедент вже існує: через брак статистичної інформації у 2023 р. з EIS було виключено Ізраїль.

Відтак, Україні потрібно розширити перелік показників та індикаторів зі статистики інновацій, привести діючі процедури збору та поширення інформації щодо інноваційної діяльності підприємств у відповідність до сучасних регламентів і багатокomпонентних рейтингів ЄС. Це дасть змогу оперувати єдиними термінами, визначеннями, класифікаціями, сприятиме наданню актуальних і надійних статистичних даних, ефективному міжнародному порівнянню, аналізу та моніторингу сфери інновацій.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Стратегії розвитку екосистеми інновацій в Україні (проект). Міністерство цифрової трансформації України. 107 с. URL: <http://surl.li/tfukm>.
2. Commission Staff Working Document. Ukraine 2023 Report. Accompanying the document. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 2023 Communication on EU Enlargement policy. European Commission. Brussels, 8.11.2023 SWD(2023) 699 final. URL: <http://surl.li/mzqyk>.
3. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2023 рік. Урядовий портал. URL: <http://surl.li/tfuld>.
4. European Innovation Scoreboard 2021. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021. 97 p. <https://data.europa.eu/doi/10.2873/725879>.